

לא כל י"ז בתמוז צריך להפוך לתשעה באב

עובדות ועובדים יקרים,

היום אנו מציינים את י"ז בתמוז, אחד מארבעת צומות החורבן בלוח השנה היהודי. זהו יום שבו נבקעה חומת ירושלים - נקודת שבר שסימנה את תחילתה של ההידרדרות הגדולה, שהובילה לבסוף אל חורבן בית המקדש בתשעה באב.

חז"ל מנו חמישה אירועים קשים שאירעו בתאריך זה לאורך הדורות, אך לצד הזיכרון ההיסטורי, יום זה נושא גם מסר חינוכי עמוק. מסר של אחריות, של ערבות הדדית, ושל ההבנה ששתיקה או הססנות אל מול עוול וקיצוניות, עלולות להוביל לקטסטרופה.

אחת הדמויות המזוהות ביותר עם תקופת החורבן היא רבי זכריה בן אבקולס. חז"ל מתארים כיצד דווקא "ענוותנותו", חוסר יכולתו להכריע, לחשוב בגדול, ולפעול בעוז מול מצב נפיץ – תרמה, אולי יותר מכל, להידרדרות המצב.

"ענוותנותו של רבי זכריה החריבה את ביתנו, ושרפה את היכלנו, והגלתנו מארצנו" אמרו חז"ל בכאב.

במילים אחרות, הוא לא היה אדם רע, הוא אפילו לא היה קיצוני, אך העדר פעולה, שתיקה בשם "האיזון" או פחד מלקחת אחריות, היו הרסניים לא פחות מקנאות ופילוג.

דווקא ביום כזה, שבו אנו מציינים את הרגע בו נבקעה החומה, חשוב שנזכור: לא כל י"ז בתמוז חייב להפוך לתשעה באב. בידינו למנוע הידרדרות. בידינו לעצור את הסחף לפני שהוא בלתי הפיך. הדרך לעשות זאת, אינה בקיצוניות שכנגד קיצוניות, אלא באומץ מוסרי לומר את האמת, במתינות שאינה ויתור ובמעשה חינוכי מתמשך שמזכיר כי מחלוקת לשם שמייס איננה סתירה לערבות הדדית ולכבוד האדם.

בחברה שלנו, שבה השיח לא פעם הופך לחרב פיפיות והאמונה בצדקת הדרך לעיתים מדירה הקשבה, האחריות שלנו, כמובילי דרך, כאנשים בתוך מערכת ערכית, היא לזהות את הרגעים שבהם עלינו לקום ולפעול, לומר את דברנו, ולהיות גב לתלמיד, לעובד, או לכל אדם מולו מתרחש עוול.

בו בזמן, מוטלת עלינו האחריות לא להיגרר ללהט הרגע, אלא להציע שיקול דעת, מתינות ותקווה. לא כחלופה לעמדה ברורה, אלא כתנאי לעמדה אמיצה שגם רואה את האחר.

ביום זה, בתוך תקופה של חוסר ודאות לאומית, חברתית וביטחונית, נזכור: חוסן נבנה לא רק מול אויב מבחוץ, אלא גם מתוך הבחירות שאנחנו עושים מדי יום במפגש עם השונה, עם האחר, עם מי שקל לנו לשתוק מולו, אך אסור לנו.

לפנינו ימים משמעותיים, אני מזמין כל אחת ואחד מאיתנו, לקחת חלק בעיצוב מציאות של פעולה באחריות ומתינות באומץ. שנזכה להפוך את הימים האלו לימי שמחה מלאי משמעות ובתוכם חזרתם של החטופים ושובם בשלום של לוחמינו יחד עם רפואה שלמה לכל הפצועים בגוף ובנפש.

בברכה,
רז פרזיליך,
מנכ"ל רשת אורט